

resnične ali za presojo delovanja kartela bistveno nepopolne navedbe; kdor se proti prepovedi ali pred zakonito dobo vdeležuje pri kartelu; kdor državno prepovedani sklep kartela zvrši; kdor se vdeležuje kartela, ki se ni prijavil ali ki nima statuta; kdor se ga vdeležuje z drugačnimi dogovori, nego so oni v statutu in končno, kdor prelomi prepoved, ravnati proti določilom zakona o koalicijskem pravu §-a 2. — Zadnja določba se nam vidi jako pomenljiva. Načrt čuva toraj kazensko-pravno sankcijo, da se ne spremenita pravni značaj in podlaga delavskih štrajkov. § 2. koalicijskega zakona dopušča — nasprotno kakor kazenski zakon iz l. 1803 (ozir. 1852) — delavske štrajke in določa samo, da nimajo njih dogovori pravne veljave in nasledkov. Kartelni zakon brani ta pravni položaj in preti celo s kaznijo onemu, ki bi ga hotel prelomiti.

Dr. A. F.

Mala vprašanja.

I.

§ 39. zvrš. reda pa izbris prisilno osnovane, vknjižene zastavne pravice.

(Odgovor. Glej „Slov. Pravnik“ str. 104 in nasl.)

Pod skromnim zaglavjem »mala vprašanja« pričel je g. dr. Mohorič razmotrivati dvomna vprašanja iz novih zakonov in reči treba, da je takoj za prvo vprašanje izbral si stvarino, ki prav za prav ni malo, ampak jako pomembno vprašanje. Temeljito vporabivši zvršilni zakon dokazuje, da zvršilo s prisilno osnovo zastavne pravice po vknjižbi zastavne pravice treba ustaviti prav tako, kakor vsako drugo zvršilo. G. pisatelj koncem spisa sam kliče: »audiatur et altera pars« in naj se v nastópnih vrsticah čuje odmev temu klicu.

Trditve g. pisatelja zadevajo se ob vprašanje pristojnosti in to je tisto, kar tvori, da je vprašanje praktično važno. Če je zemljiškoknjižno sodišče isto, kakor zvršilno sodišče, potem stvar nima tolikega pomena, ali dovoli izbris izvrševalni ali pa zemljiškoknjižni sodnik istega sodišča. Dru-

gačna pa je stvar s stališča §-a 18, odst. 1. zvrš. r., to je tedaj, kedar se vodi zvršilo na zemljišče, vpisano v zemljiški knjigi sodnega dvora in je zvršilno sodišče okrajno sodišče, nahajajoče se na kraju sodnega dvora.

Mislimo si konkreten slučaj. Posestnik, kojega zemljišče je vpisano v zemljiški knjigi sodnega dvora, odprodal je jedno parcelo ter hoče zajedno z odpisom izbrisati na podlagi izbrisnih pobotnic ondi vknjižene zvršilne zastavne pravice. Zemljiškooknjižni sodnik moral bo po teoriji g. dra. Mohoriča predlog zavrniti ter predlagatelja nakazati, da najprvo pri okrajnem sodišči izposluje ustavitev zvršila in izbris zvršilne zastavne pravice. Očividno je, da to nasprotuje določbam zemljiškooknjižnega zakona, po katerih bi se tukaj dovoliti moral izbris, ker so podane izbrisne listine, in to je, kar mi daje povod, da dvomim o tezi, kojo zagovarja g. dr. Mohorič.

Res je sicer, da občni propisi zvršilnega zakona o ustavitvi zvršila (§ 39) veljajo za vse vrste zvršil. Toda meni se vidi, da pri osnovi zastavne pravice ni treba ustavitve. Ne smemo prezreti namena temu institutu zvršila. Njemu je jedino le namen, da upnik, ki ne zahteva plačila, dobi dovoljno varnost na zemljišču zavezanca. Kakor hitro je to dovoljno varnost pridobil, je zvršilo končano, kajti namen je dosežen. Zategadelj pa odslej ne pridejo več v poštev propisi zvršilnega reda, ampak samo propisi zemljiškooknjižnega zakona. Določba § 96 zvrš. reda temu ne nasprotuje. Če je zahtevajoči upnik z zastavno pravico segel v preobilnej meri po zavezančevih nepremičninah (nad pupilarno varnostjo), potem je zagrešil proti principu zvrš. zakona, da se zvršilo ne sme podvreči več premoženja, nego li potreba. Dokler to ni dognano, dotlej zvršilo še ni končano in naravno je, da se to dožene potom zvršilnega zakona pred eksekucijskim sodnikom. Da bi se zvršilo moralo samo: ali dognati s prodajo ali pa ustaviti, v zakonu ni utemeljeno. § 74. odst. govori poleg ustavitve tudi sicer o končanju zvršila (primerjaj tudi obrazec k eksekucijskemu registru).

Tudi pomen izraza »ustavitev« se nikakor ne priklada vrsti zvršila z osnovo zastavne pravice. Ustaviti se dá le zvršilo, ki teče, ki hoče doseči zadostitev. Taka zvršila pa so le dražbeno in prodajno postopanje, zvršilo na terjatve in »ad

praestandum factum«, ne pa tudi osnova zastavne pravice, ki nikdar ne meri na zadostitev in ki je, kakor rečeno, končano z dosego dovoljne varnosti, tako da potem ni česa ustaviti.

Moje mnenje je torej, da pri osnovi zastavne pravice za ustavitelj zvršila ni mesta, temveč da mora zavezanec, ako hoče oprostiti svoje zemljišče zvršilne zastavne pravice, storiti to jedino le po propisu zemljiškoknjižnega zakona.

Sedaj pa: »audiatur et tertia pars!«

I. Kavčnik.

Sodno-zdravniška mnenja.

V.

Je li bil F. K. zadavljen, ali je umrl naravne smrti?

(Konec.)

Medicinska fakulteta v Gradcu (poročevalec prof. dr. Kratter) je oddala naslednje

mnenje:

Osemnajst-letnega, navidezno zdravega in močnega mladeniča F. K. so našli dne 2. oktobra 1898 v gozdu, nekoliko od pota v stran, mrtvega. Ker se je sumilo, da je smrt nastala vsled sile s tujo roko, so ga dne 4. oktobra 1898 sodno raztelesili. Tu sta našla sodna zdravnikata taka znamenja, na podlagi katerih sta izrekla gotovo mnenje, da je bil F. K. zadavljen in je vsak drug vzrok smrti izključen. Nadaljna pozvedovanja niso dognala nikacih novih podatkov, kateri bi podprli mnenje zdravnikov, ampak zdelo se je celo, da je vzrok smrti zelo dvomljiv. Radi tega je okrožno sodišče medicinsko fakulteto vprašalo: Je li mogoče glede na izvid v zlic mnenju sodnih zdravnikov, da bi bil F. K. umrl naravne smrti?

Najprvo je priznati, da so v izvidu taki znaki, ki govoré za smrt zadavljenjem, in če bi se bili sodni zdravnikata pogojno izrekli za tak način smrti, bi se morda ne moglo ugovarjati kaj posebnega. Skrbno proučivši izvid smo imeli pa takoj pomisleke proti jednostranski uporabi znakov na vratu. Odra-